



مرکز آموزشی درمانی شفا

عنوان سند: خود مراقبتی در لوله های پلاستیکی دیالیز خونی (کاتر های دیالیز)

کد سند: NO-BK-417



تهیه کننده: محدثه صالحی

پرستار بخش دیالیز

تنظیم کننده: فرحناز نریمسا

سوپروایزر آموزش سلامت

- در صورتی که کاتر به طور اتفاقی خارج شد محل آن را با پارچه تمیز یا گاز به آرامی فشار دهید و فوراً به پزشک خود مراجعه کنید.
- خون گیری ، تزریق دارو ، از طریق کاتر ممنوع است.
- از خم کردن آن جلوگیری کنید. (از لباسی در زمان دیالیز استفاده کنید که یقه باز و جلوی آن دکمه دار باشد).
- در پوش های زرد رنگ سر کاتر ها و گیره های لوله به هیچ عنوان دستکاری نشود. (حواستان باشد گیره ها همیشه بسته باشند)
- کاتر های بدون کاف را با استفاده از ثابت کننده های لوله ها مانند باند روی گردن فیکس کنید تا از حرکت بی مورد آن جلوگیری کنید.

منابع :

- <https://www.kidney.org/>
- مرجع مراقبت پرستاری ویژه در بخش ICU ، CCU و دیالیز دکتر عسگری

- معمولاً بعد از ۱۵ روز از عمل جراحی می توانید به طور معمول حمام کنید و تا ۱۵ روز اول نباید به محل ورود لوله به بدن آب برسند. (دوش گرفتن دستی به طوری که کاتر در آب غوطه ور نشود بهترین روش است ولی اگر دوش گرفتن قبل از آمدن به دیالیز باشد بهتر است. همچنین به همراه داشتن پماد های آنتی بیوتیک موضعی نیز میتواند موثر باشد)
- به محل این کاتر نباید آب برسد (خطر عفونت ایجاد می شود). پس مراقب باشید به محل ورود لوله آب نرسد و خیس نشود. (از پانسمان ضد آب استفاده کنید)
- بخیه های روی گردن ۱۰ تا ۱۴ روز پس از عمل جراحی کشیده می شود. (کاتر های کاف دار)
- محل خروج کاتر کاف دار میتواند بخیه ای نداشته باشد. کاتر یک تکه پنبه ای مانند دارد که در زیر پوست می چسبد. (هرگونه کشیدگی و ضربه به کاتر باعث عفونت و یا از دست دادن کاتر می شود)

نکات مهم زیر را حتماً در نظر داشته باشید

- پانسمان کاتتر بایستی بعد از هر بار دیالیز تعویض و از نظر علائم عفونت (ضعف عمومی بیمار، بی اشتها، درد ناحیه ورود کاتتر، ورم و حساسیت محل کاتتر، قرمزی و ترشح موضع ورود کاتتر) بررسی شود. (کاتتر کاف دار بعد از یک ماه نیازی به پانسمان ندارد مگر در شرایطی که احتمال میدهید نیاز به پانسمان دارد)
- بعد از هر بار دیالیز بایستی محل کاتتر توسط پرستار بررسی شود. در صورت مشاهده علائم عفونت مانند: تب، درد، قرمزی، تورم، گرم بودن، خروج ترشح از محل ورود کاتتر هرچه سریع تر به پزشک خود مراجعه کنید.
- هنگام وصل و جدا شدن و به هنگام پانسمان کاتتر، پرستار و بیمار هر دو باید ماسک داشته باشند.
- به هیچ وجه سر لوله ها به صورت باز رها نشوند. حتماً با سرنگ و یا درپوش مخصوص بسته شوند و قبل از وصل و بعد از قطع از دستگاه سر لوله ها با پنبه الکل ضد عفونی شوند.
- همیشه باید روی محل کاتتر (بدون کاف) یک پانسمان خشک موجود باشد.

ویرایش: اول تاریخ: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰ صفحه: ۴ از ۶

کاتتر موقت یا بدون کاف

طول مدت استفاده از این لوله‌ها (کاتترها) بستگی به محل آن دارد و مهمترین عامل عدم استفاده از آنها عفونت کاتتر می‌باشد. کاتترهای گردن به مدت دو تا سه هفته و کاتترهای ران فقط برای یک بار برای بیمارانی که در بستر استراحت نمی‌کنند قابل استفاده است. کاتترهای ران برای بیمارانی که در بستر استراحت می‌کنند ۳ تا ۷ روز قابل استفاده می‌باشد.



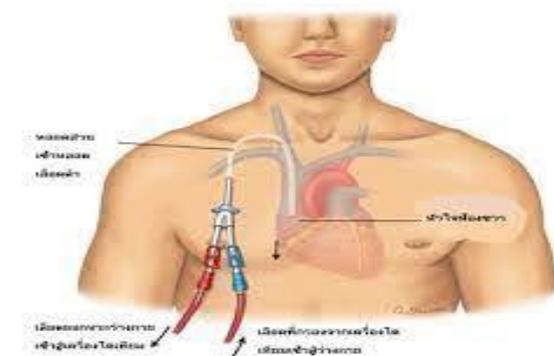
ویرایش: اول تاریخ: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰ صفحه: ۳ از ۶

کاتتر(دائم یا موقت) چیست و چطور باید از آن مراقبت کنیم؟

کاتترهای دیالیز خونی یک لوله پلاستیکی است که داخل وریدهای بزرگ در گردن یا کشاله ران کار گذاشته می‌شود. این کار معمولاً توسط جراح با یک جراحی کوچک انجام می‌شود. این کاتترها به دو دسته بدون کاف و کاف دار(با ماندگاری طولانی تر) تقسیم می‌شوند که بر اساس نوع لوله، روش تعبیه لوله و جنس لوله با هم متفاوت می‌باشند.

کاتترهای دائم (کاف دار)

محل ورود لوله زیر پوست ناحیه تونل ماندنی ایجاد می‌کند که به صورت نوار برجسته‌ای در زیر پوست لمس می‌شود. این لوله در محل گردن یا کشاله ران قرار داده می‌شود. در صورت مراقبت صحیح و خون دهی مناسب برای انجام دیالیز این کاتتر برای چند ماه قابل استفاده است.



ویرایش: اول تاریخ: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰ صفحه: ۲ از ۶